

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

นางสาววิตรีทิพย์ อับดุลฟาก๊ะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความพึงพอใจของครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความพึงพอใจของครู จำแนกตามเพศและอายุ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในปี พ.ศ.2560 ครูผู้สอนจำนวน 260 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แต่เนื่องจากมีเวลาจำกัด เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ตัวอย่าง จำนวน 155 คน ได้รับแบบสอบถามคืนที่สมบูรณ์และสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.61

บทนำ

การที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีปัจจัย ที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลายอย่าง ทั้งนี้เพราะองค์กร ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ บุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน ปัจจัยนำเข้าสุดท้ายคือ ผลผลิตที่ต้องมีมาตรฐานแต่เมื่อพิจารณาส่วนที่สำคัญ และควรจะให้ความ

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สนใจเป็นพิเศษก็คือ บุคลากรหรือคนที่จะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานของทีมงานประสบความสำเร็จดังที่เป้าหมาย จุดเน้นที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาที่จะมุ่งตอบสนองต่อ

เป้าหมายส่วนบุคคลและเป้าหมายขององค์กรมาพร้อมๆ กันกับการพัฒนาองค์กรจึงได้นำความรู้ มาประยุกต์ในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน พร้อมกับเผชิญกับปัญหาต่างๆ อย่างเปิดเผย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีทัศนคติแบบร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาขององค์กร และสนับสนุนให้พนักงานมีศักยภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นจึงพบว่าทีมงานเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดนี้ สิ่งที่ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงคือ “ทีมงาน” ดังนั้นผู้ที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรสามารถทำงานได้ตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม มีการทำงานเป็นทีมที่ร่วมแรงร่วมใจซึ่งกันและกัน ก็คือ ผู้บริหารที่เป็นผู้ประสานและสร้างระบบการทำงานเป็นทีมในองค์กร (ผศ.ดร. สุนันทา เลาहनันท์, การสร้างทีมงาน, หน้า๑๔๐) การทำงานเป็นทีมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากงานบางชนิดไม่สามารถทำงานให้สำเร็จได้เพียงคนเดียว ต้องอาศัยกำลังคน กำลังความสามารถและประสบการณ์จากหลายๆ คน ต้องการความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ บางครั้งต้องแก้ปัญหาของหน่วยงานร่วมกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 มีมากน้อยเพียงใด ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในเรื่องนี้แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร การบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทีมงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคตและสามารถนำมาต่อยอดในการบริหารจัดการทีมงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศและอายุ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในปี พ.ศ.2560 ครูผู้สอน จำนวน 260 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 ตำแหน่งหน้าที่ แบ่งเป็น

2.1.1.1 ครูผู้สอน

2.1.2 เพศ จำแนกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1.2.1 เพศชาย

2.1.2.2 เพศหญิง

2.1.3 อายุ จำแนกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

2.1.3.1 ไม่เกิน 30 ปี

2.1.3.2 31 – 40 ปี

2.1.3.4 41 - 50 ปี

2.1.3.5 51 ปีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม

การบริหารจัดการทีมงาน ตามแนวคิดของ ลูคซ์ และ โพลเซอร์ (Luecke & Polzer, 2002 อ้างถึงใน สุริพร พิงพทุฒคุณ, 2549: 123-184) 8 ด้าน ดังนี้

2.2.1 บทบาทของผู้นำทีม

2.2.2 การสนับสนุนให้เกิดความคิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทีม

2.2.3 การป้องกันการคิดคล้อยตามกันเป็นกลุ่ม

2.2.4 การบริหารจัดการความคิดสร้างสรรค์ของทีม

2.2.5 การบริหารการคิดนอกกรอบและการคิดในกรอบเดิม

2.2.6 การบริหารจัดการความขัดแย้ง

2.2.7 การสนับสนุนการเรียนรู้ของทีม

2.2.8 การประเมินผลการดำเนินงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน จำนวน 40 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้วดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (SPSS for Windows) เพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้เก็บกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 155 ฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ

โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามหลักเกณฑ์
4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า (independent sample t – test)
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตาม อายุ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)
6. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัย นำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS for Windows)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 155 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.7) ครูผู้สอนส่วนมาก มีอายุไม่เกิน 30 ปี (ร้อยละ 30.3 และ 27.1 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการทีมงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90 และ 4.89 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการทีมงานอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้านเช่นเดียวกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่าง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ตามความพึงพอใจของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยครูผู้สอน เห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารจัดการทีมงานระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากที่สุด ทุกด้านเช่นเดียวกัน

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ตามความพึงพอใจของครูจำแนกตามเพศและอายุ

ผู้วิจัยได้นำคำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ไปตรวจนับคะแนนแล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งรายพฤติกรรมและเป็นรายด้านตามพึงพอใจของครู จำแนกตามเพศและอายุ แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variation) ผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายเพื่อให้เกิดความชัดเจน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทีมงานอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำแก่องค์กรระดับปฏิบัติการ ให้สามารถบริหาร และจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรลุป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการจัดการศึกษานั้นต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ตามความพึงพอใจของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทีมงานอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนมากเป็นผู้มีอายุไม่เกิน 30 ปี ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ ทักษะความรู้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม จึงทำให้มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทีมงานอยู่ในระดับมากที่สุด (สุนันทา เลาพันธ์, 2542: 64) การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการทำงานในองค์กรเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่ทีมจะช่วยทำให้วัตถุประสงค์ของหน่วยงานบรรลุเป้าหมายเท่านั้น แต่ทีมงานยังเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศการทำงานของหน่วยงานนั้นอีกด้วย ทั้งนี้งานบางอย่างไม่สามารถทำสำเร็จเพียงคนเดียวได้ งานบางอย่างต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญจากหลายฝ่าย

ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัย ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา นนทบุรีเขต 2

6. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษาตามความพึงพอใจของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทีมงานสูงกว่า ความพึงพอใจของครูผู้สอนจำแนกตามอายุ สามารถแบ่งทีมงานครูผู้สอนเป็นทีมย่อยๆ ได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้และ คอยกำกับดูแลแต่ละทีมงาน ให้สมาชิกได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการทีมงาน แก่ครูผู้สอน สร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรและความเป็นกันเองในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ให้ขวัญกำลังใจอย่างสม่ำเสมอและให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทีมงานมากขึ้น

1.2 ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการทีมงาน และเปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นในการปฏิบัติงานมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการทีมงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหาร โรงเรียนเพื่อนำมาพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา โพธิวัฒน์. (2548). **ทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษา: การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุมล พันภัยพล. (2541). **การสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2536). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสาร
วิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์. (เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 261).
- ณัฐพันธุ์ เขื่อนันท์ และคณะ. (2545). **การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: เอกซ์เปอร์เน็ท.
- เดือนใจ แวงวาม. (2534). **พลวัตของกลุ่มและการทำงานเป็นทีม**. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพรีนติ้ง.
- นิตยา มังวอ. (2547). **ปัญหาการสร้างทีมงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด**
ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535, ตุลาคม – ธันวาคม). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้
เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 11(9), 79-82.
- บุญป้อม สิงห์คู่. (2549). **การพัฒนาทีมงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**
ยโสธร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พลิต ภูเจริญ. (2540). **บทความทางวิชาการ จัดพิมพ์ในโอกาสจัดการแข่งขัน Rally**
MPPM2-NIDA. กรุงเทพฯ: ทีบีเอ็นเพรส.
- มิ่งขวัญ สันต์การ. (2546). **การทำงานเป็นทีมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน**
การประถมศึกษาพิษณุโลก ตามทัศนะของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2535). **ความลับองค์กร: พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: ดีไลท์.
- สมชาติ กิจขรรจง. (2540). **เกมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนและองค์กร**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2536). **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**

- พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคณาจารย์.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2533). การพัฒนาทีมงาน. กรุงเทพฯ: ชีระพงษ์การพิมพ์.
- _____. [ม.ป.ป.] การพัฒนาทีมงาน. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.
- เสรี ลาขโรจน์. (2531). บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรสมัย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2544). ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ. เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- สุนันทา เลहनันท์. (2540). การสร้างทีมงาน. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คสโตร์.
- _____. (2542). การสร้างทีมงาน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- _____. (2544). การสร้างทีมงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คสโตร์.
- สุริพร พึ่งพุทธคุณ. (2549). การบริหารจัดการทีมงาน. กรุงเทพฯ: ธรรมมถการพิมพ์.
- แสวง จันทร์ชอุ. (2542). ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาจารย์ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โสภา พิมพ์ศิริ. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของทีมงานในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อุทัย บุญประเวริฐ. (2532). กลุ่มสัมพันธ์และการบริหารทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- อำนาจ วงษ์สมิง. (2541). การเพิ่มศักยภาพองค์การด้วยการทำงานเป็นทีม. วารสารการศึกษา
ต่อเนื่อง, 1. 12 – 20.
- คุณ โคตะมี (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
- สมบูรณ์ สุบิน (2550) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย
- พวงวัน คำอินทร์ (2553) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมงานกองบริหารจัดการส่วนจังหวัดยโสธร
- ชนกร กรวัชรเจริญ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของ
พนักงานบริษัท คลอติดีเฮาส์ จำกัด (มหาชน)
- อภิชัย จตุพรวาที (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครคุมประพฤติ จังหวัดนครสวรรค์
- กัญญนันท์ ภัทร์สรณ์ศิริ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงาน
ของบุคลากรกรณีศึกษาสำหรับสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

- สัมมนา สีมุข (2553) ได้ศึกษา การศึกษาประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของบุคลากร
องค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
- นายบุญมา ภูเงิน (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการทีมงานใน โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต1
- เสนห์ นกแก้ว (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทีมงานฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
ที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด
เชียงใหม่
- ศุภกิตต์ กิจประพุกฤทธิ์กุล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของพนักงาน บริษัท แบนคอก ริชเอร์ส เซ็นเตอร์ จำกัด
- ฮอลล์ (Hall, 1999: 35 อ้างถึงใน นิตยา มังวอ, 2547: 36)
- จ่านงค์ ศิลารินทร์ (2550) ได้ศึกษาการสภาพและปัญหาการสร้างทีมงานใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี
- สมโภช สุวรรณโสภา (2553) ได้ศึกษาการสภาพและปัญหาการสร้างทีมงานใน
โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย
- โรบินสัน (Robinson, 1994: 79 อ้างถึงใน นิตยา มังวอ, 2547: 35)
- ผศ.ดร.สุนันทา เลานันทน์, หน้า ๖๐-๖๒) ฟรานซิส และยัง
(Francis and Young, 1979: 8)
- กัญญา โพธิวัฒน์, 2546: 10) ในช่วงปี 1924-1932
- วิชัย โสสุวรรณจินดา(2535:142)
- พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช <http://www.thairath.co.th/content/639411>)
- (ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, 2551, น. 2)
- สุริพร พึ่งพุทธรคุณ, 2549: 123-184)
- เกรจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610)
- (สมชาติ กิจยรรยง)
- ลูกซ์ และโพลเซอร์ (Luecke & Polzer, 2002
- อ้างถึงใน สุริพร พึ่งพุทธรคุณ, 2549: 123-184)